

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Postboks 8111 Dep
0032 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/2692-

15.12.2015

Stadfesting etter markaloven - reguleringsplan for Lillomarka idrettspark - Oslo kommune

Vi viser til oversendelse fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus 6. juli 2015 av reguleringsplan for Lillomarka idrettsarena i Oslo kommune.

Klima- og miljødepartementet mener etablering av Lillomarka idrettspark med rulleskitrásé innenfor markagrensen ikke er i strid med markalovens formål. Departementet kan ikke se at den planlagte traséen vil påvirke verdifull natur negativt. Departementet stadfester Oslo kommunes reguleringsplan for Lillomarka idrettspark.

Sakens bakgrunn

Oslo bystyre vedtok 20. mai 2015 reguleringsplan med konsekvensutredning for Lillomarka idrettsarena. Fylkesmannen i Oslo og Akershus oversendte 6. juli 2015 planen til Klima- og miljødepartementet for stadfesting etter markaloven. Klima- og miljødepartementet har også mottatt innspill fra Lillomarkas venner i saken i e-post 26. november 2016.

Fylkesmannens oversendelse av reguleringsplanen til departementet

Fylkesmannen viser til at hoveddelen av planen ligger i Marka og at reguleringsplanen derfor må stadfestes av departementet i tråd med markaloven § 6, 2. ledd. Videre sier fylkesmannen: *"Fylkesmannen støtter kommunens forslag på de fleste punkter. Reguleringsplanen legger opp til å etablere et skianlegg i den nedlagte delen av steinbruddet på Huken. Planområdet er foreslått som helårs flerbruksarena med trenings- og konkurranseanlegg for langrenn, orientering og hundesport. Videre skal det legges til rette for aktiviteter som skiskyting, BMX-sykling, ulike former for skileik med blant annet akebakke, halfpipe, skitrekking [,] terrenghoppbakke og uorganisert aktivitet. Anlegget skal være åpent for alle.*

Området er i randsonen av marka og hoveddelen av de nye anleggene er lagt i det tidligere steinbruddet ved Huken. Dette området er åpent og planert og fremstår ikke som et tradisjonelt markaområde. I området utenfor pukkverket er det foreslått konkurranseløyper, som er tenkt koblet opp mot det eksisterende løypenettet i marka. Disse løypene vil være åpne for alminnelig bruk utenom konkurranser og treningstider. Det er gjort registreringer av attraktiviteten av området og disse konkluderer med at området i dag ligger avsides til, er kupert og svært lite brukt. Området ligger også i bakkant av bruddet til Huken pukkverk, noe som ytterligere reduserer verdien av området. Det går to blåmerkede stier i utkanten av planområdet. Disse er tatt hensyn til gjennom rekkefølgebestemmelser som sikrer at disse blir opprettholdt. Fylkesmannen mener derfor at forslaget er i tråd med markaloven og vil bidra til å styrke markalovens formål gjennom å tilrettelegge for idrett og for andre uorgansierte aktiviteter og gjennom å bedre tilgangen til løypenettet."

Fylkesmannen viser også til at nedtapping av Badedammen kan medføre en fare for edelkrebsbestanden og forutsetter at det lages en anretning som fysisk sikrer at nedtappingen ikke blir mer enn én meter. Fylkesmannen ber departementet sikre at det stilles krav om et fysisk hinder for nedtapping utover én meter.

Når det gjelder asfaltering av løyper, viser fylkesmannen til at planen gir anledning til å asfaltere inntil to kilometer med treningsløyper. Dette er i et område som ligger i randsonen til det eksisterende steinbruddet og området kan vurderes å ikke ha en utpreget stor verdi for friluftsliv og naturopplevelse. En anleggelse av traseen kan derfor sies ikke å være til vesentlig hinder for markalovens to andre formål i dette konkrete tilfellet. Fylkesmannen er usikker på om en rulleskitrasé er i tråd med idrettsformålet i loven da lovens forarbeider er klare på at det er snakk om idrett som naturlig hører hjemme i marka. Fylkesmannen ber derfor departementet vurdere dette spørsmålet særskilt.

Videre har fylkesmannen stilt spørsmål rundt skytestøy. Støyutredningen viste at deler av området rundt Badedammen kommer i gul støysone ved bruk av skyteanlegget. Badedammen er et svært populært område for friluftsliv i sommersesongen og skyting vil oppfattes som sjenerende. Fylkesmannen mener at det er uheldig å åpne for bruk av anlegget til skyting i sommersesongen og ba Oslo kommune vurdere om det burde være restriksjoner på virksomheten i sommerhalvåret. Fylkesmannen anbefaler derfor departementet å vedta planen med et forbud mot bruk av skyteanlegget i perioden 1. juni til 1. september.

Oslo kommunes tilleggsopplysninger til departementet

Oslo kommune har i brev 13. august og 7. oktober 2015 og i møte med departementet 10. september kommet med tilleggs kommentarer. Her er det gjort rede for hvordan man skal sikre at vannstanden i Badedammen ikke senkes med mer enn én meter under høyeste regulerte vannstand i forbindelse med uttak av vann til snøproduksjon. Ved å regulere vannstanden i Badedammen med vann fra Steinbrudammen vil hensynet til edelkrebsbestanden i Badedammen være ivaretatt. Sikring av minstevannføring ut av Badedammen skal skje via en bunnventil.

Når det gjelder rulleskiløypedelen, viser Oslo kommune til at det er lagt opp til en asfaltert sone i fire meters bredde og inntil to meter gruset bane på hver side, tilsvarende det som brukes i Holmenkollen. Dobbelt trasé for rulleskiløype vil kun forekomme to steder, begge i nærheten av standplass og start/målområde. Andre steder der rulleskiløypene går parallelt, vil det være terreng mellom traséene.

Når det gjelder skytestøy, viser Oslo kommune til at det vil være begrenset skytevirksomhet i perioden 1. juni til 1. september, men at det er viktig for utøverne også å kunne nytte anlegget på denne tiden av året.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Etter markaloven § 6 skal kommunens endelige vedtak om reguleringsplan som vedrører Marka, stadfestes av departementet før planen får rettsvirkninger etter plan- og bygningsloven. Departementet kan gjøre de endringer i planen som anses nødvendig for at planen skal være i samsvar med lovens formål. Klima- og miljødepartementet skal derfor ta stilling til om Oslo kommunes vedtak om reguleringsplan for Lillomarka idrettspark skal stadfestes. Det betyr at departementet skal avgjøre om reguleringsplanens tiltak skal tillates innenfor Marka.

Markalovens hovedformål er å tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett i Marka. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et riktig variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål. Innenfor markalovens geografiske virkeområde gjelder et generelt byggeforbud, jf. markaloven § 5. I utgangspunktet rammer dette forbudet også utvidelser av eksisterende næringsvirksomhet og annen virksomhet.

Det generelle byggeforbudet danner utgangspunkt for alt planarbeid i Marka, jf. Ot.prp. nr. 23 (2008-2009) side 40. I markaloven § 7 er det gjort unntak fra byggeforbudet for nærmere bestemte tiltak som det uten hensyn til byggeforbudet kan planlegges for (tiltak i landbruket, stier og løyper, idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål samt infrastrukturtiltak).

Ifølge naturmangfoldloven § 8 skal offentlige beslutninger som berører naturmangfold så langt det er mulig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Vurderingen og vektleggingen skal framgå av vedtaket. Klima- og miljødepartementet mener at de utredninger som er foretatt innebærer at det foreligger et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag i saken, og på bakgrunn av hvor lite naturmangfold som blir berørt i saken foretas ikke en nærmere vurdering av de øvrige miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven.

Fylkesmannen har bedt om at departementet særlig vurderer spørsmål om anleggelse av rulleskiløype. Markaloven er ikke til hinder for at det planlegges for idrettsanlegg, men det er et vilkår at disse kan innpasses innenfor lovens formål. Departementet mener i utgangspunktet at anlegg for rulleski faller utenfor markalovens formål, da dette ikke er en type idrett som tradisjonelt har vært utøvd i Marka eller som følge av krav til topografi og areal har en naturlig arena i Marka. Rulleskiløyper vil kunne være ekskluderende pga. kollisjonsfare og derfor være lite anvendelige for andre markabrukere. Videre vil det også gjelde forholdsvis brede traséer. I tidligere reguleringsplaner som har vært til behandling har departementet ikke tillatt asfalterte rulleskiløyper innenfor markagrensen (Vestmarsetra/Franskleiv, Skullerud), blant annet med den begrunnelse at løypene ville endre de aktuelle områdenes karakter og gi dem et urbanisert preg, som vil kunne gi til dels vesentlige negative konsekvenser for muligheten for naturopplevelse.

Dette innebærer ikke et absolutt forbud mot asfalterte rulleskiløyper i Marka. Etter en konkret vurdering mener departementet at slike løyper kan aksepteres i områder i ytterkant av Marka, der de ikke vil ha stor innvirkning på området karakter og de ikke i vesentlig grad vil innebære fortrenghet av andre brukergrupper eller på annen måte vil ha negativ innvirkning på friluftslivet eller muligheten for naturopplevelse i området.

Departementet legger til grunn at planen gir anledning til å asfaltere inntil to kilometer med treningsløyper i et område som ligger i randsonen til det eksisterende steinbruddet og i et område som ikke kan vurderes å ha utpreget stor verdi for friluftsliv og naturopplevelse. Eksisterende blåmerkede stier i utkanten av planområdet er hensyntatt gjennom rekkefølgebestemmelser som sikrer at stiene blir opprettholdt. Departementet er enig med fylkesmannen i at denne traséen ikke kan sies å være til vesentlig hinder for markalovens andre formål. Departementet kan heller ikke se at den planlagte traséen vil påvirke verdifull natur negativt.

Oslo kommune har gjort rede for hvordan man skal sikre at vannstanden i Badedammen ikke senkes med mer enn én meter under høyeste regulerte vannstand i forbindelse med uttak av vann til snøproduksjon. Departementet finner løsningen med å regulere vannstanden i Badedammen med vann fra Steinbrudammen som akseptabel jf. også naturmangfoldloven § 12 om valg av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Når det gjelder skytestøy fra anlegget, viser departementet til at støy generelt sett er en påvirkning på friluftsliv, naturopplevelse og naturmiljø som kan gjøre at et tiltak er i strid med markalovens formål. I dette tilfellet mener departementet at støypåvirkningen fra skytebanen ikke er av en slik styrke eller karakter. Vi legger til grunn at støyen fra skytebanene hovedsakelig vil ha lokale virkninger rundt skianlegget. Støydutredningen viser at deler av området rundt Badedammen kommer i gul støysone ved bruk av skyteanlegget. Badedammen er et svært populært område for friluftsliv i sommersesongen og fylkesmannen legger til grunn at støy i dette området vil være sjenerende, og anbefaler forbud mot skyting i perioden 1. juni til 1. september.

Kommunen har i møte med departementet vist til at de arealene ved Badedammen som kommer i gul sone er lite benyttet, og at konflikten med friluftsliv derfor er lavere enn hva fylkesmannen har lagt til grunn.

Departementet er av den oppfatning at når det bygges et anlegg for rulleski og trening for skiskyting sommerstid, med de kostnader og det arealbeslag dette innebærer i et område med stort arealpress, så bør anlegget være åpent for bruk i en størst mulig del av barmarksesongen med mindre det er sterke ulemper for andre interesser knyttet til bruken av anlegget. Departementet er allikevel enig med fylkesmannen i at de sterke friluftslivsinteresser som er knyttet til Badedammen tilsier at bruken av skytebanen begrenses på sommerstid, men at skyteforbudet kan begrenses til perioden 1. juli til 15. august. Forbudet mot bruk av skytebanen i denne perioden skal evalueres etter to års brukstid. Etter evaluering skal det vurderes om forbudet mot skyting skal utvides eller innskrenkes.

Vedtak

Oslo kommunes vedtak 20. mai 2015 om reguleringsplan for Lillomarka idrettspark stadfestes med den presisering at vannstanden i Badedammen sikres slik Oslo kommune selv har beskrevet. Det er forbud mot bruk av skyteanlegget i perioden 1. juli til 15. august. Dette forbudet skal evalueres etter to års brukstid.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Oslo kommune

Rådhuset

0037 OSLO